

## **РЕФЕРАТ**

**Дурсунова Игоря Сергеевича**

### **Источники по истории повседневности в архивных фондах Минской и Могилевской мужских гимназий в XIX – начале XX века (по материалам Национального исторического архива Беларуси)**

Объем работы составляет 82 страницы, в том числе наименований использованных источников и литературы – 75, таблиц – 2.

**Ключевые слова:** ИСТОРИЯ ПОВСЕДНЕВНОСТИ; МИНСКАЯ МУЖСКАЯ ГИМНАЗИЯ; МОГИЛЕВСКАЯ МУЖСКАЯ ГИМНАЗИЯ ИМ. АЛЕКСАНДРА I; УЧЕБНАЯ ДОКУМЕНТАЦИЯ; БЫТ ГИМНАЗИСТОВ.

Фонды 466 «Минская мужская гимназия» и 2261 «Могилевская мужская гимназия имени императора Александра I» Национального исторического архива Беларуси (далее – НИАБ), являются одними из крупнейших по числу единиц хранения фондов гимназий, действовавших на территории Беларуси в XIX – начале XX вв. Изучение структур повседневности, которые оказывали влияние на формирование личностных качеств и мировоззрения гимназистов, на основании архивных материалов представляется перспективным направлением исследований.

**Цель дипломной работы** – выявить информационный потенциал документов архивных фондов «Минская мужская гимназия» (фонд 466, НИАБ) и «Могилевская мужская гимназия имени Александра I» (фонд 2261, НИАБ) для исследования повседневности гимназистов и преподавателей.

Объектом исследования являются архивные фонды 466 «Минская мужская гимназия» 2261 «Могилевская мужская гимназия имени Александра I». Предметом – структуры повседневности, отраженные в документальных материалах фондов.

В исследовании использованы общенаучные (анализ, синтез), специальные исторические (историко-генетический, историко-сравнительный, историко-системный) методы.

Полученные результаты могут быть использованы при написании обобщающих работ по истории повседневности городского населения Беларуси, учащихся и преподавателей средних учебных заведений в XIX в., курсов лекций, переработке и усовершенствовании архивных фондов.

Результаты исследования разработаны автором дипломной работы лично и основаны на самостоятельных выводах. Другие авторы в проведении исследования участия не принимали.

## **РЭФЕРАТ**

**Дурсунава Ігара Сяргеевіча**

### **Крыніцы па гісторыі штодзённасці ў архіўных фондах Мінскай і Магілёўскай мужчынскіх гімназій ў XIX – пачатку XX стагоддзя (па матэрыялах Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі)**

Аб'ём працы складае 82 старонкі, у тым ліку найменняў выкарыстаных крыніц і літаратуры – 75, табліц – 2.

**Ключавыя словы:** ГІСТОРЫЯ ШТОДЗЁННАСЦІ; МІНСКАЯ МУЖЧЫНСКАЯ ГІМНАЗІЯ; МАГІЛЁЎСКАЯ МУЖЧЫНСКАЯ ГІМНАЗІЯ ІМ. АЛЯКСАНДРА I; ВУЧЭБНАЯ ДАКУМЕНТАЦЫЯ; ПОБЫТ ГІМНАЗІСТАЎ.

Фонды 466 «Мінская мужчынская гімназія» і 2261 «Магілёўская мужчынская гімназія імя імператара Аляксандра I» Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі (далей – НГАБ), з'яўляюцца аднымі з найбуйнейшых па ліку адзінак захоўвання фондаў гімназій, якія дзейнічалі на тэрыторыі Беларусі ў XIX – пачатку XX ст. Вывучэнне структур штодзённасці, якія паўплывалі на фарміраванне асабістых якасцяў і светапогляду гімназістаў, на падставе архіўных матэрыялаў лічыцца перспектыўным кірункам даследаванняў.

**Мэта дыпломнай працы** – выявіць інфармацыйны патэнцыял дакументаў архіўных фондаў «Мінская мужчынская гімназія» (фонд 466, НГАБ) і «Магілёўская мужчынская гімназія імя Аляксандра I» (фонд 2261, НГАБ) для даследавання штодзённасці гімназістаў і выкладчыкаў.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца архіўныя фонды 466 «Мінская мужчынская гімназія» 2261 «Магілёўская мужчынская гімназія імя Аляксандра I». Прадметам – структуры штодзённасці, адлюстраваныя ў дакументальных матэрыялах фондаў.

У даследаванні выкарыстаны агульнанавуковыя (аналіз, сінтэз), спецыяльныя гістарычныя (гісторыка-генетычны, гісторыка-параўнальны, гісторыка-сістэмны) метады.

Атрыманыя вынікі могуць быць выкарыстаны пры напісанні абагульняючых прац па гісторыі штодзённасці гарадскога насельніцтва Беларусі, навучэнцаў і выкладчыкаў сярэдніх навучальных устаноў у XIX ст., курсаў лекцый, перапрацоўцы і ўдасканаленні архіўных фондаў.

Вынікі даследавання распрацаваны аўтарам дыпломнай працы асабіста і заснаваныя на самастойных высновах. Іншыя аўтары ў правядзенні даследавання ўдзелу не бралі.

## STRESZCZENIE

Igora Dursunowa

### **Źródła dotyczące historii codziennej w zespołach archiwalnych Mińskiego i Mohylewskiego gimnazjów męskich w XIX – początku XX wieku (na podstawie materiałów Narodowego Archiwum Historycznego Białorusi)**

Objętość pracy to 82 strony, w tym nazwy użytych źródeł i literatury – 75, tabele – 2.

**Słowa kluczowe:** HISTORIA CODZIENNA; GIMNAZJUM MĘSKIE W MIŃSKU; GIMNAZJUM MĘSKIE W MOHYLEWIE; DOKUMENTACJA EDUKACYJNA; ŻYCIE UCZYNIÓW GIMNAZJÓW.

Zespoły archiwalne 466 «Gimnazjum męskie w Mińsku» i 2261 «Gimnazjum męskie w Mohylewie im. cesarza Aleksandra I» z Narodowego Archiwum Historycznego Białorusi (dalej – NAHB) są największymi zespołami gimnazjów, działających na Białorusi w XIX – początku XX wieku, pod względem ocalałych jednostek archiwalnych. Badanie struktur życia codziennego, które się wpłynęły na kształtowanie osobistych cech i światopoglądu uczniów szkół średnich na podstawie materiałów archiwalnych, uważane jest za obiecujący obszar badań.

**Celem pracy dyplomowej** jest wyjawienie potencjału informacyjnego dokumentów zespołów archiwalnych «Gimnazjum męskie w Mińsku» (Zespół 466, NAHB) i «Gimnazjum męskie w Mohylewie im. cesarza Aleksandra I» (Zespół 2261, NAHB) do badania codziennego życia uczniów szkół średnich i nauczycieli.

Obiektem badania są zespoły archiwalne 466 «Gimnazjum męskie w Mińsku» oraz 2261 «Gimnazjum męskie w Mohylewie im. cesarza Aleksandra I». Przedmiotem są struktury życia codziennego odzwierciedlone w materiałach dokumentalnych zespołów archiwalnych.

W badaniu wykorzystane ogólne naukowe (analiza, synteza), specjalne historyczne (historyczno-genetyczne, historyczno-porównawcze, historyczno-systemowe) metody.

Uzyskane wyniki mogą być wykorzystane podczas pisania prac naukowych w dziedzinie codziennej historii ludności miejskiej na Białorusi, uczniów i nauczycieli szkół średnich w XIX w., kursów wykładowych, przetwarzania i doskonalenia zespołów archiwalnych.

Wyniki badań zostały opracowane przez pracę osobistą autora pracy dyplomowej i na podstawie niezależnych wniosków. Inni autorzy nie brali udziału w prowadzeniu badania.